

Damir Horga, Jelena Vlašić Duić

dhorga@ffzg.hr, jvduic@ffzg.hr

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska

In memoriam

Branko Vuletić (1937–2014)

Dana 30. lipnja 2014. godine napustio nas je prof. dr. sc. Branko Vuletić, znanstvenik i nastavnik koji je cijeli svoj radni vijek posvetio Odsjeku za fonetiku i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zadužio nas je svojim doprinosom razvoju fonetike, posebno razvoju govorne stilistike i lingvistike govora te predanim nastavničkim radom u odgoju i obrazovanju generacija studenata.

Profesor Branko Vuletić rođen je u Sremskoj Kamenici 14. kolovoza 1937. godine. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Zagrebu od 1943. do 1955. godine. Akademske godine 1955/56. upisao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu francuski kao prvi i engleski kao drugi glavni predmet, a diplomirao je 1959. godine. Na Filozofskom fakultetu upisao je 1961. godine poslijediplomski studij fonetike te je 1964. godine stekao naziv magistra opće i primijenjene fonetike obranivši radnju pod naslovom *Sistem grešaka i korekcija izgovora Francuza koji uče engleski*, a 1967. obranio je doktorsku disertaciju pod naslovom *Vrednote govornog jezika u percepciji književnog djela*.

Nakon dodiplomskog studija radio je kao nastavnik u Zavodu za odgoj gluhonijeme djece i omladine u Zagrebu, a zatim u Centru za rehabilitaciju sluha i govora u Zagrebu te kao stručni suradnik u Zavodu za fonetiku Filozofskog fakulteta. Godine 1970. izabran je za docenta na Katedri za estetsku fonetiku i ortoepiju hrvatskog književnog jezika na Odsjeku za teorijsku i primijenjenu fonetiku; 1974. za izvanrednog profesora, a 1980. izabran je u zvanje znanstvenog

savjetnika i redovitog profesora iz područja filologije. Ponovno je biran za redovitog profesora 1985. i 1990. godine, a 1996. izabran je u trajno zvanje redovitog profesora. Godine 2008. umirovljen je nakon 45 godina predanog rada na fakultetu.

Profesor Vuletić je jedan od pionira nastave fonetike na Filozofskom fakultetu jer je sudjelovao u osnivanju i operacionalizaciji studija fonetike i Odsjeka za fonetiku šezdesetih godina prošlog stoljeća te Zagrebačke fonetske škole kada je fonetika čvrsto ugrađena u našu filologiju. Profesor Vuletić je praktički cijeli radni vijek posvetio Odsjeku za fonetiku i Filozofskom fakultetu. Izradio je programe i uveo niz predmeta na Odsjeku za fonetiku (Lingvistika govora, Ekspresivna fonetika, Ortoepija hrvatskoga jezika), na Odsjeku za jugoslavenske jezike i književnosti (Odabrana poglavlja iz stilistike), Odsjeku za romanistiku (Suvremeno francusko kazalište) te na Fakultetu političkih nauka (Kultura govora) u kojima su se tumačile i proučavale ekspresivne i estetske karakteristike govornog izraza. Predavao je na poslijediplomskom studiju fonetike, književnosti, lingvistike i defektologije Govornu stilistiku, Jezični znak, Govorni znak, Materijalnost pjesme, Prostor pjesme i Govornu komunikaciju. Bio je gostujući profesor na Slavističkom seminaru u Amsterdamu 1977/78. i 1994/95. gdje je predavao stilističku i versifikacijsku analizu suvremene hrvatske i srpske poezije. Predavao je na Seminaru za strane slaviste (1965–67) i na Zagrebačkoj slavističkoj školi (1973–79). Kao gostujući nastavnik predavao je na međunarodnim seminarima o nastavi francuskog jezika (Besançon, 1962–64. i Ženeva, 1970), nastavi živih jezika (Ponza, 1965. i Napulj, 1973) i o nastavi engleskog jezika (Pariz, 1965–75).

O nastavnom radu profesora Vuletića može se govoriti s pohvalama. Dobro je poznata njegova preciznost, jasnoća izlaganja te formalna zahtjevnost i prema sebi kao nastavniku i prema studentima. Među studentima je slovio kao strog nastavnik jer je od njih zahtijevao točnost i preciznost mišljenja, a studenti su ga cijenili jer su na kraju kolegija i položenog ispita uviđali da je usvojeno znanje bilo vrijedno uloženog truda. Bio je mentor u izradi diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

Profesor Branko Vuletić bio je voditelj niza znanstveno-istraživačkih projekata i projektnih zadataka: *Efikasnost auditivno-govornih metoda u njegovanju govornog izražavanja u osnovnim i srednjim školama* (1971–75), *Funkcija intonacije u sintaksi hrvatsko-srpskog jezika* (1976–80), *Komunikacija govorom* (1982–86), *Govorna komunikacija* (1986–90), *Govorna stilistika u pjesničkoj i političkoj komunikaciji* (1991–2002), *Govorna stilistika u pjesničkoj i javnoj komunikaciji* (2002–13) te

---

---

suradnik na projektima *Study of Sensitivity of the Blind for Rhythm and Intonation when Learning Foreign Languages* (1968–69) i *Suvremeno hrvatsko pjesništvo* (1976–80).

Rezultate svojih istraživanja iznosio je na deset međunarodnih i dvadesetak domaćih znanstvenih skupova. U svojoj bogatoj znanstvenoj karijeri profesor Branko Vuletić objavio je devet knjiga (od toga jednu u Francuskoj), šest poglavlja u knjigama, 76 znanstvenih radova, 15 znanstvenih radova na stranim jezicima, 19 znanstvenih i stručnih radova o francuskoj književnosti, 36 stručnih radova i sedam prikaza. Za svoj znanstveni rad profesor Vuletić dobio je društveno priznanje dodjelom Državne nagrade za znanost za 2000. godinu, a 2008. godine dodijeljena mu je Povelja Filozofskog fakulteta.

Profesor Vuletić je bio istaknuta javna osoba koja je svojim nastupima u elektroničkim i pisanim medijima dala veliki doprinos popularizaciji fonetike i razvoju kulture javnog govornog komuniciranja. Na fakultetu je obavljao niz dužnosti: bio je pročelnik Odsjeka za fonetiku, član Fakultetskog vijeća i član raznih povjerenstava. Bio je i član uredništva časopisa *Govor* te predsjednik Sekcije za fonetiku Hrvatskog filološkog društva.

U sadržajnom i kronološkom smislu djelatnost profesora Vuletića može se podijeliti u dva dijela. U prvom, kraćem razdoblju njegova rada, bavio se fonetskim temama u užem smislu riječi i to je razdoblje bilo priprema za sljedeće u kojem je povezo fonetiku i poetski izraz. U drugom, dužem i važnijem razdoblju svojeg rada, profesor Vuletić je donio važan doprinos spoznaji o fenomenima ljudske svijesti ostvarenima u povezanosti govora i književnosti.

U ranim pedesetim godinama prošlog stoljeća akademik Petar Guberina u suradnji s Paulom Rivencom iz Pariza na valu široke primjene audio-oralne metode učenja stranih jezika razvija audiovizualnu globalnostrukturnu (AVGS/SGAV) metodu ili fonetsku metodu jer polazi od pretpostavke o primarnosti govora kao prirodnog puta u učenju stranog jezika, poput usvajanja materinskog jezika. Govor se smatra primarnim ne samo zbog usvajanja izgovora, nego je temelj za usvajanje svih drugih razina strukture stranog jezika. Međutim, u istraživačkom smislu učenje izgovora stranog jezika postaje široko područje interesa. Proučavaju se sistemi grešaka koji čine strani akcent nekog govornika na stranom jeziku, a kao glavni razlog pojave stranog akcenta ističe se mehanizam fonološkog slušanja prema kojem se glasovi stranog jezika percipiraju kroz "fonološko sito" materinskog jezika. Profesor Vuletić istražuje teorijske postavke učenja izgovora i korektivnih postupaka u AVGS/SGAV metodi i verbotonalnom sustavu općenito, a psiholingvistički

---

eksperimentalno istražuje sustav fonetskih grešaka i načine korekcije Francuza koji uče engleski (*Gramatika govora*, 1980; s J. Cureuom: *Enseignement de la Pronunciation*, 1976). On programatski kaže: "Jezik se ostvaruje u govoru pa se tako i uči preko govora; dakle, ne radi se o učenju idealnog ostvarenja nekog glasa, riječi ili rečenica, jer idealno ostvarenje postoji tek kao apstrakcija (a to znači jezična, a ne govorna činjenica), već o učenju niza pojedinačnih ostvarenja iz kojih se stvara nova kvaliteta – konkretni govorni sustav nekog jezika. Učenje izgovora razmatra se kao osnovni problem u usvajanju jezika, i to takvim metodama koje sagledavaju jezik u njegovom funkcioniranju, metodama koje su usmjerene na percepciju, i koje percepciju uzimaju kao mjerilo efikasnosti svojih postupaka".

Učenje izgovora u stranom jeziku nužno uključuje odnos izgovora i percepcije, odnosno strukture slušanja kao izbornih mehanizama određenih perceptivnim slikama govora u svijesti govornika. Na temelju psiholingvističkih istraživanja profesor Vuletić traži sustav govornog funkcioniranja te dokazuje postojanje zakonitosti u govoru; opovrgava de Saussureovu misao o nesustavnosti govora i smatra da se sustavnost govora, poput jezika koji ima svoju gramatiku, može opisati "gramatikom govora". U fizičkoj realizaciji govora traži onaj sadržaj i one znakove koji su prirodno ukodirani u govoru te raspravlja o nearbitrarnosti i nelinearnosti govornog znaka, prirodnom sadržaju glasova i intonacije, o ulozi govornog ostvarenja u formiranju afektivnog i logičkog sadržaja obavijesti (*Gramatika govora*, 1980). Raspravlja i o komunikaciji govorom te ističe razliku između govora i jezika, izgovorene i napisane riječi, opisuje slojevitost govorne obavijesti, vrednote govorenog jezika, odnos govora i konteksta, afektivnost u govoru, poremećaje u govornoj komunikaciji, kodiranje tekstem i govorom. Odgovori do kojih je došao upućivali su na primarnost govora u odnosu na pismo, dakle i na potrebu za razvijanjem kulture govora u javnoj komunikaciji. To je u doba prodora govora u elektroničke medije i naznaka demokratizacije društvenih odnosa, pa i slobode govora, postavilo govor u središte zanimanja. U tim rudimentarnim oblicima demokratskog funkcioniranja društva otvara se polje djelovanja u kojem su fonetika kao znanost o govoru i fonetičar kao stručnjak za govor pozvani odgovoriti toj društvenoj potrebi. Takvi pogledi na govor vode profesora Vuletića prema gramatici govora i prema lingvistici govora.

I zaista on svoja istraživanja govora u užem smislu zaokružuje lingvistikom govora (*Lingvistika govora*, 2007). Iako sama sintagma "lingvistika govora" zvuči paradoksalno jer bi se lingvistika trebala baviti jezikom koji je sustavan, društveno

---

određen i objektivn, dok je govor nesustavan, individualan i subjektivn, profesor Vuletić nalazi opravdanje za taj naziv u činjenici da govor u komunikaciji također iskazuje karakteristike koje se pripisuju samo jeziku. Svoju semiotiku govornih znakova utemeljuje na promatranju odnosa teorije govora i jezika i odnosa govornog i jezičnog znaka, polazeći od de Saussureovih postavki na kojima je utemeljena suvremena lingvistika, ali i proširujući ih suvremenim spoznajama iz teorije komunikacije, semiotike, stilistike i fonetike. Sve te poglede profesor Vuletić uspješno sintetizira i svojim znanstvenim instrumentarijem razotkriva suštinu govornog znaka na planu njegove fonetsko-zvučne strukture i sadržaja koji govorni znak prenosi. Prema postavkama lingvistike govora, oblikovanjem fonetskog materijala stvaraju se slojevitost govornog znaka i nove prostorno-vremenske karakteristike koje ga razlikuju od linearnog jezičnog znaka. Dakle, prema profesoru Vuletiću postupcima semiotičkog motiviranja od linearnog (jednodimenzionalnog) jezičnog znaka nastaje slojevit govorni znak koji ima svojstva globalnosti, simultanosti i prostornosti, znači slikovitosti. Polazeći u svojoj lingvistici govora od osnova komunikacije te dihotomije jezika i govora, on i u pisanoj realizaciji jezika traži i pronalazi sloj koji je sličan govoru po prirodnosti i motiviranosti napisanog znaka. Oslanjajući se na suvremene postavke lingvistike, semiotike i teorije komunikacije, proučava govor, otkriva njegove zakonitosti te ga uprkos njegovoj efemernosti i prolaznosti uzdiže do izraza nepatvorene ljudskosti.

Profesor Vuletić fenomen govora i govorne komunikacije osvjetljava s komunikacijskog i semiotičkog stajališta na nov način, precizno i detaljno otkrivajući, sistematizirajući i usustavljajući karakteristike govornog znaka i govora općenito kao samosvojnog komunikacijskog sustava čvrsto povezanog s jezikom, ali ipak posebnog. Otkriva dubinu govornog znaka i tako ga razgraničuje od jezičnog znaka te uspostavlja dihotomni odnos među njima: mentalnost – materijalnost, arbitrarnost – motiviranost, linearnost – simultanost, artikuliranost – globalnost. Svoje teorijske postavke potkrepljuje nizom eksperimentalno-istraživačkih podataka. Profesor Vuletić promatra govor kao komunikacijski medij i najljudskiji komunikacijski sustav kroz koji se čovjek najpotpunije potvrđuje.

U središtu cjelokupnog znanstveno-istraživačkog rada profesora Vuletića bio je odnos govora i književnosti. Svoje teorijske postavke izvodio je iz skrupuloznih analiza poetskih djela i čak laboratorijskih eksperimenata, pa su njegovi zaključci vrlo često izvedeni prirodno-znanstvenim metodološkim postupcima, potkrijepljeni brojkama i statističkim izračunima. Znanstvene radove iz tog područja redovito je

objavljivao u časopisima *Govor* i *Umjetnost riječi*. Ti radovi, kao i mnogobrojni drugi objavljeni u domaćim i stranim znanstvenim časopisima, predstavljaju samosvojan pogled na odnos književnog djela i njegove govorne komponente, odnosno na teoriju književnog i poetskog znaka. Promicao je time zagrebačku fonetiku i Filozofski fakultet te Sveučilište u Zagrebu kao znanstvena i nastavna središta u kojima su se takvi novi pogledi stvarali.

Naslovi knjiga profesora Vuletića gotovo neizostavno sadrže riječ *govor*, iz govora se uputio u istraživanje poezije govornim, fonetskim postupcima te je, promatrajući poeziju kroz takvu fonetsku prizmu, izgradio konzistentan teorijski sustav govorne stilistike s jasno definiranim pojmovljem i metodologijom. Time je profesor Vuletić obogatio poetiku, ali i spoznaju o govoru – fonetiku.

Svoju teoriju pjesničkog znaka počeo je graditi već u knjizi *Sintaksa krika* (1986) kroz nov način čitanja Krležine lirike. Proučava varijantnost Krležinih tekstova u različitim izdanjima, od prvih izdanja pjesama 1918. do njihovih izdanja u *Sabranim djelima* 1982. Pokazao je da je tekstualna organizacija iz koje proizlazi i govorno ostvarenje drugačija u raznim izdanjima te da se u kasnijim izdanjima uočava tendencija produžavanja rečenice i fonetskih blokova, smanjuje se raspon govornih vrednota, a obogaćuje leksički materijal. Sve je to u suprotnosti s ekspresionističkom sintaksom početnih izdanja u kojima prevladavaju kratke i eliptične rečenice, kratki fonetski blokovi, reducirani leksički materijal, uzvici i distorzije. Pjesnički znak u početnim izdanjima izraz je velike koncentracije govorne energije i emocionalnog angažmana neposrednog sudionika i svjedoka događaja, dok karakteristike pjesničkog znaka u kasnijim izdanjima pokazuju promjenu perspektive: događaji se promatraju s distance i s prigušenim emocijama. Tako se neartikulirani, simultani i mnogoslojni krik pretače u artikulirani, sukcesivni i linearni lingvistički znak. Sinkronijskom i dijakronijskom analizom Krležina pjesništva otkrivaju se mogućnosti različitog čitanja njegovog stvaralaštva u različitim fazama razvoja.

Književnoumjetničko djelo generira mnoštvo interpretacija, a stilski postupci koji proizvode određene učinke mogu se opisati i objasniti samo s obzirom na konkretno ostvarenje, pa profesor Vuletić stilemima, kao relativnim aspektima književnoumjetničkog djela, smisao i stilematsku vrijednost pripisuje samo u određenom kontekstu, tj. unutar pojedinog književnoumjetničkog djela. Na tragu afektivne stilistike profesor Vuletić analizira odnos reduciranja leksičke građe i porasta afektivnosti te utvrđuje raspon afektivnosti (npr. ironije, napetosti,

---

iznenađenja) u Krležinim bezglagolskim sintaktičkim konstrukcijama. Sintaktički manjkave, krnje konstrukcije rezultat su afektivnosti i izmiču jezičnoj organiziranosti, a zahtijevaju bogatstvo uporabe vrednota govorenog jezika, tj. prozodijskih sredstava (intonacije, intenziteta, ritma, tempa, stanki...) te tako izražavaju subjektivni dio poruke.

U knjizi *Jezični znak, govorni znak, pjesnički znak* (1988) najveću pozornost posvećuje zrcalnoj strukturi kao ključnom postupku pjesničke strukture te krajnjim oblicima vizualnog i konkretnog pjesništva. Analizirajući konkretno pjesništvo, profesor Vuletić konstatira da je ono (ili njegovi elementi) sastavni dio svakog istinskog pjesništva koje svoje vrijednosti gradi na materijalnim, fonetskim i govornim vrednotama te na unutarnjoj motiviranosti pjesničkog znaka. Zbog svega toga njegova tvarnost sama postaje znakom te u krajnjim slučajevima konkretnog pjesništva potire riječ kao konvencionalni, linearni i jezični znak.

Svoja teorijska polazišta analitički je primijenio u analizi pjesničkog opusa Jure Kaštelana u knjizi *Prostor pjesme* (1999). U njoj definira odražavanje, ponavljanje i sažimanje kao osnovne pojmove svojeg metodološkog pristupa kojima istražuje pjesništvo. Odražavanja stvaraju zrcalne strukture ili pak može biti riječ o jednostavnim ponavljanjima glasova, kao npr. u asonanci, aliteraciji, rimi, homofonima ili anagramima. Ponavljati se mogu riječi ili veće cjeline, npr. refreni, ali ponavljanja se promatraju ne samo unutar pjesme, nego i u cjelokupnom rječniku nekog pjesnika. U postupke sažimanja ubraja inverziju, kratki stih, opkoračenje, distorziju i elipsu. Svim je tim postupcima zajedničko što signaliziraju veliku koncentraciju govorne energije u reduciranom leksičkom materijalu. Neki postupci objedinjuju u sebi više razina, pa je tako zrcalna struktura vrsta odražavanja, ali i ponavljanja jer se u njoj i ponavljaju i zrcalne dijelovi strukture. Zrcalne se strukture nalaze na svim razinama organizacije teksta: fonetskoj, semantičkoj, gramatičkoj, sintaktičkoj i kompozicijskoj. Razliku između pjesničkog i jezičnog znaka profesor Vuletić nalazi u unutarnjoj motiviranosti prvoga (prirodnoj povezanosti označitelja i označenoga), a izvanjskoj drugoga (arbitrarnosti plana izraza i plana sadržaja). Konačno, prostornost pjesme gradi se na ponavljanjima, ponavljanje je u osnovi svih postupaka i ključni je postupak stvaranja pjesme. Svako je ponavljanje vraćanje na prethodni tekst, pa zahtijeva ponovno čitanje, preosmišljanje tog teksta i otkrivanje novih dimenzija već pročitana. Slični i prostorno blisko postavljeni elementi tvore novu strukturu, novi prostor pjesme koji

sam za sebe postaje nov sadržaj. Tim oblikovanjem prostora pjesme stvara se slojevitost, višedimenzionalnost, prostornost pjesničkog teksta.

Knjiga *Fonetika pjesme* (2005) svojevrsna je sinteza sveukupna profesorova bavljenja pjesništvom. Najprije izlaže teorijski okvir u kojem se oslanja na Jakobsona, Ballyja, Grammonta, de Saussurea, Lotmana i Katičića, a zatim slijede konkretne analize pojedinih pjesama hrvatskih pjesnika: Kranjčevića, Matoša, Krleža, Cesarića i Kaštelana, ali i nekih stranih: Apollinairea, Préverta, Poca. Treći dio knjige čini *Rječnik pojmova* koji obuhvaća oko 200 pojmova i termina. Recenzent Josip Užarević ističe da je profesor Vuletić stvorio "dosljedan, jasan, nemetaforičan i funkcionalan književnoznanstveni metajezik". Priklanjajući se sintaktičkoj i afektivnoj teoriji pjesme, profesor Vuletić ističe da pjesma predstavlja globalan i simultani znak u kojem je primarna materijalnost označitelja i njegovo govorno, fonetsko ostvarenje (odatle i naziv knjige *Fonetika pjesme*), što ga sve vodi potvrđivanju njegove teorije govora i lingvistike govora. Pjesnički znak definira kao "globalan znak koji obuhvaća čitav pjesnički tekst" te nalazi poveznice između govornog i pjesničkog znaka: motiviranost, simultanost, pojedinačnost, materijalnost, prostornost te globalnost. U tom ustrajavanju profesora Vuletića na prostornosti, materijalnosti i simultanosti pjesničkog i govornog znaka Užarević iščitava implicitnu, a često i eksplicitnu "negaciju protočnosti i vremenskoga rastakanja govora i verbalne umjetnosti" te u tome naslućuje njegov "pritajeni rat protiv vremena". U knjizi se profesor Vuletić često vraća poznatoj Jakobsonovoj definiciji poetske funkcije kao projekcije jednakovrijednosti "iz osi selekcije u os kombinacije", a zanimljivo je da je metonimiji davao prednost nad metaforom.

Knjiga *Govorna stilistika* (2006) podijeljena je u tri dijela. U prvom se dijelu obrađuje afektivna stilistika Charlesa Ballyja, lingvistička stilistika i stilistika Petra Guberine, drugi se dio bavi eksperimentalnom govornom stilistikom: govornim ostvarenjem u određivanju lijepo-ružno i malo-veliko kod deminutiva i augmentativa, stilistikom glasova i govornog ostvarenja te jezičnim, glasovnim i govornim sinonimima. U trećoj cjelini primjenjuju se postupci Vuletićeve fonostilografske metode u analizi književnih tekstova Miroslava Krleže i Jure Kaštelana. Analiziraju se tako bezglagolska rečenica, slobodni neupravni govor i dvočlana ponavljanja. Za elipsu se pokazuje da je, upravo zbog prozodijskih sredstava kojima se ostvaruje, mnogo subjektivniji, afektivniji izraz nego što je to cjelovita glagolska rečenica. Njome se književnici koriste da bi komentirali podatke, ona donosi stav pisca ili nekog lica. Također, bezglagolska se rečenica upotrebljava i

---

da bi sažela prethodni kontekst. To je posebno vidljivo u Kaštelanovoj poeziji u kojoj se elipsa često nalazi u posljednjem stihu koji odražava u sebi čitavu pjesmu, pa je ona svojevrsna sinteza stilističkog i pjesničkog postupka. Analizirajući Krležine prozne tekstove, profesor Vuletić dolazi do zaključka da je u njima slobodni neupravni govor vrlo čest jer Krleža nikad ne pripovijeda objektivno neke događaje i nikada nije neutralan, nego iskazuje stav prema drugima, njihovima riječima, mislima i postupcima. Takvoj Krležinoj angažiranosti izvrsno odgovara forma slobodnog neupravnog govora. Dvočlana ponavljanja analizira u ranim Krležinim tekstovima i zaključuje da takva ponavljanja nisu samo u funkciji jednostavnog isticanja važnosti, informativne vrijednosti elementa koji se ponavlja, nego da je to i osvjetljavanje jednakog sadržaja s drugog stajališta, pri čemu se u obama slučajevima ističe govorna vrijednost izraza jer se razlike u sadržaju (manje ili više) ostvaruju isključivo u govornome ostvarenju. Predmet knjige, kao što i naslov kaže, pripada stilistici u tradicionalnom smislu i time je važan za istraživanje jezično-govornog umjetničkog izraza, ali je i interdisciplinarnan jer zadire i u područje semiotike, znanosti o kulturi, antropologije i, dakako, lingvistike i fonetike. U užem smislu knjiga se bavi govornom stilistikom i to posebno ostvarivanjem prozodijskog sloja govornog znaka.

U svojem posljednjem znanstvenom radu: *Lingvistika, fonetika i poetika ilirizma*, objavljenom u zborniku radova s međunarodnog znanstvenog skupa Komparativna povijest hrvatske književnosti (2012), profesor Vuletić u glasovnom simbolizmu i eufoničnosti jezika iliraca pronalazi naznake fonetike, naslućuje u njima ono što će se mnogo kasnije razviti u znanost o govoru: "Jezik se voli jer lijepo zvuči, jer se u njegovim glasovima ogledaju odlike naroda, a njegove estetske mogućnosti bitna su odrednica pjesništva". Osim poetike samoga jezika, tj. isticanja njegovih estetskih dimenzija, u tom razdoblju otkriva i drugu poetiku, onu koja izvire iz samog pjesničkog djela, iz spjeva *Smrt Smail-age Čengića*.

Iz ovog prikaza znanstvenog rada profesora Vuletića vidljivo je da se nakon početnog bavljenja fonetskim temama u užem smislu usmjerio na istraživanje glasovne i govorne materijalnosti pjesništva. Njegove fonostilističke analize i postupci stvarni su doprinos znanosti o književnosti kojima se otkrivaju skrivene vrijednosti književnog izraza sa stajališta njihove govorne realizacije. Istražujući globalnost govora, bio je u potrazi za samom biti govora, a najčešće ju je tražio tamo gdje je vjerovao da je najviše ima – u poeziji. Zato je njegov znanstveni misaoni sustav istodobno lijep i čovječan.

Odlazak profesora Vuletića gubitak je za znanost i za sveučilišnu nastavu. O svojim je studentima često i rado pričao, pa se i nakon odlaska u mirovinu raspitivao o njima, veselio njihovim uspjesima, osobnim i profesionalnim. Jednoj, njemu osobito dragoj generaciji studenata koju je nazvao "generacijom pravih studenata, onih iz priče", posvetio je svoju knjigu *Lingvistika govora*. Kao profesor i kao kolega ostavljao je dojam sudržanosti i staloženosti, suradnja s njim bila je poticajna, a i kad je bio kritičan, bio je vrlo pažljiv. Ostat će u trajnom sjećanju svih članova Odsjeka za fonetiku, kolega s Filozofskog fakulteta u Zagrebu i svojih studenata.
